

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૦] ૯ એસ. સી. આર. ૯૪

સમીર કુમાર પાલ અને અન્ય

વી.

શેખ અકબર અને અન્ય

(૨૦૦૨ની સિવિલ અપીલ નંબર ૨૩૯૮)

જુલાઈ ૨૮, ૨૦૧૦

[દલવીર ભંડારી અને કે. એસ. રાધાકૃષ્ણન,

જે જે.]

સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ –એસ. ૧૦૦–બીજી અપીલ–ખાલી કરાવવા માટેનો દાવો–ભાડૂતનો કેસ કે દાવો કરતી મિલકત એક વક્ફ મિલકત હતી, આમ, ટ્રાયલ કોર્ટને આ બાબતનો ચુકાદો આપવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર ન હતો, પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ કોઈ અરજી કરવામાં આવી ન હતી અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટ પણ એવું માન્યું કે દાવો કરતી મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે–દાવો મકાનમાલિકની તરફેણમાં ચુકાદો આપ્યો હતો કે દાવો કરતી મિલકત વક્ફની

મિલકત નથી-ટ્રાયલ કોર્ટનો આદેશ પ્રથમ અપીલ કોર્ટ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું-બીજી અપીલ-ઉચ્ચ અદાલતે હકીકતના સહવર્તી તારણોને રદ કરીને તેને મંજૂરી આપી-તેનું સમર્થન-યોજાયેલ:ન્યાયી નથી-કોઈ પણ દલીલ અથવા આધાર વિના ઉચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું કે દાવાની મિલકત એ સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે-તે ટ્રાયલ કોર્ટ અથવા પ્રથમ અપીલ કોર્ટ સમક્ષ ભાડૂતોની બાબત ન હતી-આમ, ઉચ્ચ અદાલતના આદેશને રદ કરવામાં આવે છે અને ટ્રાયલ કોર્ટ અને પ્રથમ અપીલ કોર્ટના આદેશને સમર્થન આપવામાં આવે છે- એમ. પી. આવાસ નિયંત્રણ અધિનિયમ, ૧૯૬૧-એસ.૧૨ (૧) (સી), ૧૨ (૧) (એફ) અને ૧૨ (૧) (જી).

અપીલકર્તા-મકાન માલિકે એમ. પી. આવાસ નિયંત્રણ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૨ (૧) (સી), ૧૨ (૧) (એફ) અને ૧૨ (૧) (જી) હેઠળ પ્રતિવાદી-ભાડૂત સામે ખાલી કરાવવા માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો.પ્રતિવાદીઓએ લેખિત નિવેદન દાખલ કર્યું હતું કે દાવાની મિલકત વક્ફની મિલકત હતી, આમ, ટ્રાયલ કોર્ટ પાસે આ બાબતનો ચુકાદો આપવાનો અધિકારક્ષેત્ર નથી પરંતુ તેણે ક્યાંય દલીલ કરી નથી કે દાવાની મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે.ટ્રાયલ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો કે દાવાની મિલકત વક્ફની મિલકત નથી અને અપીલકર્તાઓની તરફેણમાં દાવાનો ચુકાદો આપ્યો.પ્રથમ અપીલ અદાલત સમક્ષ પણ પ્રતિવાદીઓએ એવી દલીલ કરી ન હતી કે દાવાની મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની

મિલકત છે.પ્રથમ અપીલ અદાલતે ટ્રાયલ કોર્ટના આદેશને સમર્થન આપ્યું હતું.પ્રતિવાદી NOS. ૧ અને ૨એ પછી બીજી અપીલ દાખલ કરી અને તેને મંજૂરી આપવામાં આવી.ઉચ્ચ અદાલતે હકીકતના સહવર્તી તારણોને ૨૯ કર્યાએટલે અપીલ કરવામાં આવી છે.

અપીલને મંજૂરી આપતા, કોર્ટઠરાવ્યું :કોઈ પણ દલીલ અથવા આધાર વિના ઉચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે દાવાની મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે.ઉચ્ચ અદાલતે ભૂલથી અવલોકન કર્યું હતું કે ઉપરોક્ત મિલકત અપીલકર્તાઓના પિતા અને તેમના ભાઈઓ દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી, જ્યારે હકીકતમાં મિલકત અપીલકર્તાઓ દ્વારા ૩૧.૧૨.૧૯૯૧ તારીખના વેચાણ ખત દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી.ખોટી હકીકતની ધારણા સંપૂર્ણ ભૂલભરેલી શોધ અને નિષ્કર્ષ તરફ દોરી ગઈ છે.ઉચ્ચ અદાલતે વિવાદિત ચુકાદામાં એક સંપૂર્ણપણે નવો કેસ બહાર પાડ્યો હતો.ન તો કોઈ દલીલ હતી કે ન તો પ્રતિવાદીઓનો કેસ ટ્રાયલ કોર્ટ અથવા પ્રથમ અપીલ કોર્ટ સમક્ષ હતો.ઉચ્ચ અદાલતે કોઈપણ આધાર વિના તારણ પર પહોંચવામાં ગંભીર ભૂલ કરી હતી.પી. ડબલ્યુ. ૧ની ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેમની જુબાનીમાં તેમણે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ અને તેમના મોટા ભાઈ એસ. કે.-અપીલકર્તા આ મિલકતના માલિક હતા.ઉચ્ચ અદાલતે હકીકતના સહવર્તી તારણોને ઉલટાવી દેવાનું વાજબી ન હતું.આમ, ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વિવાદિત ચુકાદાને ૨૯ કરવામાં આવે છે અને પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા સમર્થન

અપાયેલા ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા અને આદેશને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે.

[પરિચ્છેદ ૮,૯ અને ૧૩] [૯૯-C-D; G-H; ૧૦૦-A; ૧૦૧-F-G]

Mst. રુખમાબાઈ વિ. લાલા લક્ષ્મીનારાયણ અને ઓઆરએસ. એ આઈ આર૧૯૬૦ SC ૩૩૫; કુપ્પાલા ઓબુલ રેડ્ડી વિરુદ્ધ બોનાલા વેનપાતા નારાયણ રેડ્ડી (મૃત) LR દ્વારા. (૧૯૮૪) ૩ એસ. સી. સી. ૪૪૭; મુડી ગૌડા ગૌડપ્પા શંખ વિરુદ્ધ રામચંદ્ર રાવાગૌડા શંખ (૧૯૬૯) ૧ એસ. સી. સી. ૩૮૬-પર આધાર રાખ્યો હતો.

રંધી અપ્પલસ્વામી વિ. રંધી સૂર્યનારાયણમૂર્તિ અને
ઓઆરએસ. આઈએલઆર ૧૯૪૮ મેડ ૪૪૦-મંજૂર.

કેસ કાયદો સંદર્ભ:

AIR ૧૯૬૦ SC ૩૩૫	તેના પર ભરોસો	પેરા ૧૦
(૧૯૮૪) ૩ એસસીસીતેના પર ભરોસો		પેરા ૧૧
૪૪૭		
(૧૯૬૯) ૧ એસસીસીતેના પર ભરોસો		પરિચ્છેદ ૧૨
૩૮૬		

આઈએલઆર ૧૯૪૮ મેડમંજૂર કરાયેલ.

પરિચ્છેદ ૧૨

૪૪૦

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:

૨૦૦૨ની સિવિલ અપીલ નંબર ૨૩૯૮.

જબલપુર ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેયર મધ્યપ્રદેશના ૧૭.૦૮.૨૦૦૧ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી બીજી અપીલ નં. ૧૯૯૯નો ૫૯૬.

રોહિત આર્ય, અક્ષત શ્રીવાસ્તવ, નીતિન ગૌર, પી. પી. સિંઘ
અરજદારો.

પ્રતિવાદીઓ માટે અબ્દુલ કરીમ અન્સારી (રામ સ્વરૂપ શર્મા માટે).

અદાલતનો ચુકાદો જે. દલવીર ભંડારી દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

૧. આ અપીલ જબલપુર ખાતેની મધ્ય પ્રદેશ હાઈકોર્ટના ૧૯૯૯ની બીજી અપીલ
No.૫૯૬ માં પસાર કરાયેલા ૧૭.૮.૨૦૦૧ ના ચુકાદા અને આદેશ સામે
નિર્દેશિત છે.

૨. અપીલકર્તા વિવાદિત ચુકાદાથી ખાસ કરીને વ્યથિત છે કારણ કે ઉચ્ચ અદાલતે બીજી અપીલમાં હકીકતના સહવર્તી તારણોને કોઈપણ આધાર, સમર્થન અથવા નક્કર આધાર વિના રદ કરી દીધા છે.

૩. આ અપીલનો નિકાલ કરવા માટે જરૂરી સંક્ષિપ્ત હકીકતો નીચે મુજબ પુનરાવર્તિત કરવામાં આવી છે:

અપીલકર્તાઓ સમીર કુમાર પાલ અને સુભાષ ચંદ્ર પાલ, લક્ષ્મીનારાયણ પાલ (જે ટ્રાયલ કોર્ટમાં વાદી હતા) ના બંને પુત્રોએ જબલપુરના સિવિલ જજની અદાલતમાં દાવો દાખલ કર્યો હતો. ફરિયાદમાં સ્પષ્ટપણે સામેલ કરવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તાઓ દુકાન No.૧૨૧૪ (જૂની No.૮૯૨), ન્યૂ કોર્પોરેશન ચોક, રાઈટ ટાઉન, જબલપુરના કબજામાં રહેલા માલિકો હતા. તેઓએ ૩૧.૧૨.૧૯૯૧ તારીખના વેચાણ-દસ્તાવેજ દ્વારા આ દુકાન ખરીદી હતી.

૪. અપીલકર્તાઓએ એમ. પી. આવાસ નિયંત્રણ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૨ (૧) (સી) (કે ભાડૂતએ ઉપદ્રવ પેદા કર્યો છે), ૧૨ (૧) (એફ) (બિન-રહેણાંક હેતુઓ માટે મકાનમાલિકની પ્રામાણિક જરૂરિયાત માટે) અને ૧૨ (૧) (જી) (સમારકામ કરવા માટે મકાનમાલિકની પ્રામાણિક જરૂરિયાતો) હેઠળ

પ્રતિવાદીઓ (અહીં પ્રતિવાદીઓ) સામે ખાલી કરાવવા માટે દાવો દાખલ કર્યો હતો.કાયદાની કલમ ૧૨ના સંબંધિત ભાગો નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવ્યા છે:

"૧૨.ભાડૂતોને બહાર કાઢવા પર પ્રતિબંધ.--(૧) અન્ય કોઈ કાયદો અથવા કરારમાં તેનાથી વિપરીત કંઈપણ હોવા છતાં, ભાડૂત સામે કોઈ પણ રહેઠાણમાંથી તેને બહાર કાઢવા માટે કોઈ પણ દીવાની અદાલતમાં કોઈ દાવો દાખલ કરવામાં આવશે નહીં, સિવાય કે નીચે આપેલા એક અથવા વધુ આધારો સિવાય, એટલે કે -

(a)-(b) x x

((ગ) ભાડૂત અથવા તેની સાથે રહેતી કોઈપણ વ્યક્તિએ ઉપદ્રવ પેદા કર્યો છે અથવા એવું કોઈ કૃત્ય કર્યું છે કે જે તે હેતુ સાથે અસંગત છે કે જેના માટે તેને રહેઠાણની ભાડાપટ્ટે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, અથવા જે તેમાં મકાનમાલિકના હિતને પ્રતિકૂળ અને નોંધપાત્ર રીતે અસર કરે તેવી શક્યતા છે:

(ડી)-(ઈ) x x x

(એફ) બિન-રહેણાંક હેતુ માટે ભાડાપટ્ટે અપાયેલ રહેઠાણ મકાનમાલિક દ્વારા તેનો વ્યવસાય ચાલુ રાખવા અથવા શરૂ કરવાના હેતુ માટે અથવા તેના મોટા પુત્રો અથવા અપરિણીત પુત્રીઓમાંથી જો તે તેનો માલિક હોય અથવા જેની લાભ માટે રહેઠાણ રાખવામાં આવે છે તે કોઈપણ વ્યક્તિ માટે અને મકાનમાલિક અથવા આવી વ્યક્તિ પાસે સંબંધિત શહેર અથવા નગરમાં તેના વ્યવસાયમાં અન્ય કોઈ વ્યાજબી રીતે યોગ્ય બિન-રહેણાંક રહેઠાણ નથી;

(જી) આવાસ અસુરક્ષિત બની ગયું છે, અથવા માનવ વસવાટ માટે અયોગ્ય બની ગયું છે અને મકાનમાલિક દ્વારા સમારકામ હાથ ધરવા માટે પ્રામાણિકપણે જરૂરી છે જે આવાસ ખાલી કર્યા વિના કરી શકાતું નથી.

૫. ટ્રાયલ કોર્ટમાં દાખલ કરવામાં આવેલા લેખિત નિવેદનમાં, પ્રતિવાદીઓએ અહીં મુખ્ય વાંધો ઉઠાવ્યો હતો કે અહીં અપીલકર્તાઓ દાવાની મિલકતના માલિકો નથી અને દાવાની મિલકત વક્ફની મિલકત હોવાથી ટ્રાયલ કોર્ટને આ બાબતનો ચુકાદો આપવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.તે ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય હોઈ શકે છે કે લેખિત નિવેદનમાં પ્રતિવાદીઓએ ક્યાંય એવી દલીલ કરી નથી કે દાવાની મિલકત, એટલે કે 'મદ્રાસ હોટેલ' સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે.ટ્રાયલ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો હતો કે અપીલકર્તાઓને મીઠાઈનો વ્યવસાય ચલાવવાની અને રેસ્ટોરન્ટ ચલાવવાની પ્રામાણિક જરૂરિયાત હતી.જબલપુરમાં અપીલકર્તાઓના કબજામાં અન્ય કોઈ ખાલી મિલકત નહોતી.એવું પણ માનવામાં આવ્યું હતું કે આ દુકાન ખૂબ જ જૂની, અસુરક્ષિત અને જર્જરિત સ્થિતિમાં છે.દુકાનમાં કેટલાક માળખાકીય ફેરફારો સુધારવાની અને હાથ ધરવાની જરૂર છે, જે અપીલકર્તાઓને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી હાથ ધરી શકાતા નથી.ટ્રાયલ કોર્ટે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે અપીલકર્તાઓને દાવાની સંપત્તિની ખરા અર્થમાં જરૂર છે.ટ્રાયલ કોર્ટે એવું પણ માન્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓએ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૨ થી ભાડું ચૂકવ્યું નથી અને અપીલકર્તાઓની તરફેણમાં ડિફોલ્ટનો મુદ્દો નક્કી કર્યો હતો.ટ્રાયલ કોર્ટે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે

દાવાની મિલકત વક્ફની મિલકત નથી અને અપીલકર્તાઓના દાવાનો ચુકાદો આપ્યો હતો.

૬. પ્રતિવાદીઓએ જબલપુરના અગિયારમા અધિક જિલ્લા ન્યાયાધીશની અદાલત સમક્ષ પ્રથમ અપીલ પસંદ કરી હતી. અપીલ અદાલતે સ્વતંત્ર રીતે સમગ્ર પુરાવાની પ્રશંસા કરી હતી અને અદાલતે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓ એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે કે અપીલકર્તાઓ સમગ્ર જબલપુર શહેરમાં અન્ય કોઈ બિન-રહેણાંક રહેઠાણ ધરાવે છે. પ્રથમ અપીલ અદાલતે ટ્રાયલ કોર્ટના તારણોને સમર્થન આપ્યું હતું. એ ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય હોઈ શકે છે કે પ્રથમ અપીલ અદાલત સમક્ષ પણ એવી કોઈ અરજી કરવામાં આવી ન હતી કે 'મદ્રાસ હોટેલ' નામની મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત હતી. પ્રથમ અપીલ અદાલતે અપીલને ફગાવી દીધી હતી.

૭. પ્રતિવાદી NOS. જબલપુરના અગિયારમા અધિક જિલ્લા ન્યાયાધીશના ચુકાદાથી વ્યથિત ૧ અને ૨એ જબલપુર ખાતે મધ્ય પ્રદેશ હાઈકોર્ટ સમક્ષ બીજી અપીલ દાખલ કરી હતી.

૮. ઉચ્ચ અદાલતે વિવાદિત ચુકાદામાં, કોઈ પણ દલીલ અથવા આધાર વિના, એવું માન્યું હતું કે 'મદ્રાસ હોટેલ' નામની મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત

છે.ઉચ્ચ અદાલતે ભૂલથી અવલોકન કર્યું હતું કે 'મદ્રાસ હોટેલ' નામની મિલકત અપીલકર્તાઓના પિતા અને તેમના ભાઈઓ દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી, જ્યારે હકીકતમાં મિલકત અપીલકર્તાઓ દ્વારા ૩૧.૧૨.૧૯૯૧ તારીખના વેચાણ દસ્તાવેજ દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી.ખોટી હકીકતની ધારણા સંપૂર્ણ ભૂલભરેલી શોધ અને નિષ્કર્ષ તરફ દોરી ગઈ છે.ઉચ્ચ અદાલતે પેરા ૮માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

".....તે નિશ્ચિતપણે સ્થાપિત છે કે 'મદ્રાસ હોટેલ' તરીકે ઓળખાતી ઈમારત લક્ષ્મીનારાયણ પાલ અને તેના બે પુત્રોની છે જે વાદી છે.તે તેમની સંયુક્ત પારિવારિક સંપત્તિ છે.આ ઈમારત લક્ષ્મીનારાયણ દ્વારા ત્યારે ખરીદવામાં આવી હતી જ્યારે તેઓ તેમના બે ભાઈઓ સાથે વેપાર કરી રહ્યા હતા અને તે ઈમારતના સંપાદનના ઘણા સમય પછી વિભાજન થયું હતું.તે વિભાજનમાં તે ઈમારત માત્ર લક્ષ્મીનારાયણને જ ફાળવવામાં આવી હતી.

૯. ઉચ્ચ અદાલતે વિવાદિત ચુકાદામાં એક સંપૂર્ણપણે નવો કેસ બહાર પાડ્યો હતો.ન તો કોઈ દલીલ હતી કે ન તો પ્રતિવાદીઓનો કેસ ટ્રાયલ કોર્ટ અથવા પ્રથમ અપીલ કોર્ટ સમક્ષ હતો.ઉચ્ચ અદાલતે કોઈપણ આધાર વિના તારણ પર પહોંચવામાં ગંભીર ભૂલ કરી હતી.સુભાષ ચંદ્ર પાલ, પીડબ્લ્યુ ૧ ની ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તેમની જુબાનીમાં તેમણે સ્પષ્ટપણે

જણાવ્યું હતું કે તેઓ અને તેમના મોટા ભાઈ સમીર કુમાર આ મિલકતના માલિક હતા.

૧૦. અપીલકર્તાઓએ એમએસટી પર આધાર રાખ્યો છે. રુખમાબાઈ વી/એસ.લાલા લક્ષ્મીનારાયણ અને અન્યો એ. આઈ. આર. ૧૯૬૦ એસ. સી. ૩૩૫ જેમાં આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે સંયુક્ત હિન્દુ પરિવારના સભ્ય દ્વારા રાખવામાં આવેલી કોઈપણ મિલકત ભલે તે જંગમ હોય કે સ્થાવર, તે સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે તેવી કોઈ ધારણા નથી.તે હકીકતને સ્થાપિત કરવા માટે બોજ તે વ્યક્તિ પર પડે છે જે દાવો કરે છે કે કોઈ ચોક્કસ મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે.

૧૧. અપીલકર્તાઓએ એલ. આર. દ્વારા કુપ્પાલા ઓબુલ રેડ્ડી વિરુદ્ધ બોનાલા વેનપાતા નારાયણ રેડ્ડી (મૃત) પર વધુ આધાર રાખ્યો હતો. (૧૯૮૪) ૩ એસ. સી. સી. ૪૪૭ જેમાં આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે મિલકતો સંયુક્ત મિલકતો હોવા અંગે કોઈ દલીલો કરવામાં આવી ન હતી અને સંયુક્ત પરિવાર અંગે કોઈ મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હતો અને મિલકતો સંયુક્ત પારિવારિક મિલકતો હોવાનો કોઈ કેસ બનાવવા માટે કોઈ યોગ્ય પુરાવા ન હતા, તે ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો અને દલીલોની ગેરહાજરીમાં કદાચ આવો કોઈ મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હોત.અદાલતે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કોઈ પણ દલીલ

અને કોઈ પણ મુદ્દાની ગેરહાજરીમાં અને આગળ કોઈ યોગ્ય પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, હાઈકોર્ટના વિદ્વાન ન્યાયાધીશે વ્યક્ત કરેલો મત કે મિલકતો સંયુક્ત પારિવારિક મિલકતો હતી તે સ્પષ્ટ રીતે અયોગ્ય છે. એવી ધારણા થઈ શકે છે કે હિન્દુ સંયુક્ત પરિવાર છે પરંતુ એવી કોઈ ધારણા ન હોઈ શકે કે સંયુક્ત પરિવાર સંયુક્ત પારિવારિક સંપત્તિ ધરાવે છે.

૧૨. અપીલકર્તાઓ આગળ મુડી ગૌડા ગૌડપ્પા શંખ વી/એસ પર આધાર રાખતા હતા. રામ ચંદ્ર રાવાગૌડા શંખ (૧૯૬૯) ૧ એસ. સી. સી. ૩૮૬ જેમાં આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે, અલબત્ત, એવી કોઈ ધારણા નથી કે માત્ર કુટુંબ સંયુક્ત હોવાથી મિલકત પણ સંયુક્ત છે. તેથી મિલકતને સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત હોવાનો આરોપ લગાવનાર વ્યક્તિએ તે સાબિત કરવું પડશે. તે કિસ્સામાં, આ અદાલતે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કોઈ ચોક્કસ મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત છે તે સાબિત કરવાનો બોજ, તેથી, પ્રથમ કિસ્સામાં, તે વ્યક્તિ પર છે જે તેને સહ-પક્ષીય મિલકત હોવાનો દાવો કરે છે. પરંતુ જો સંયુક્ત કુટુંબની મિલકતના કેન્દ્રનો કબજો સ્વીકારવામાં આવે અથવા સાબિત કરવામાં આવે, તો સંયુક્ત પરિવારના સભ્ય દ્વારા કરવામાં આવેલ કોઈપણ સંપાદન સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત હોવાનું માનવામાં આવે છે. અદાલતે એક અપવાદ બનાવ્યો અને અવલોકન કર્યું કે, "જો કે, આ એ મર્યાદાને આધીન છે કે સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત એવી હોવી જોઈએ કે તેની સહાયથી પ્રશ્નમાં મિલકત હસ્તગત

થઈ શકી હોત.પર્યાપ્ત કેન્દ્રનો કબજો દર્શાવવામાં આવે તે પછી જ, જે વ્યક્તિ મિલકતને સ્વ-સંપાદન તરીકે દાવો કરે છે તે વ્યક્તિ પર જવાબદારી સ્થાનાંતરિત થાય છે, જે હકારાત્મક રીતે બહાર કાઢે છે કે મિલકત કુટુંબની સંપત્તિમાંથી કોઈ સહાય વિના હસ્તગત કરવામાં આવી હતી.મુડી ગૌડા ગૌડપ્પા શંખ (સુપ્રા) માં, આ અદાલતે રંધી અપ્પલસ્વામી વી/એસમાં પ્રિવી કાઉન્સિલના ચુકાદાના ગુણોત્તર પર ભારે આધાર રાખ્યો હતો.રંધી સૂર્યનારાયણમૂર્તિ અને અન્યો આઈએલઆર ૧૯૪૮ મેડ ૪૪૦ જેમાં સર જહોન બ્યુમોન્ટ દ્વારા હિન્દુ કાયદાની કાનૂની સ્થિતિને સુંદર રીતે વ્યક્ત કરવામાં આવી છે.ચુકાદાનો સંબંધિત ભાગ નીચે પ્રમાણે રજૂ કરવામાં આવ્યો છે:

"સંયુક્ત પરિવારના અસ્તિત્વનો પુરાવો એ ધારણા તરફ દોરી જતો નથી કે પરિવારના કોઈ પણ સભ્ય દ્વારા રાખવામાં આવેલી મિલકત સંયુક્ત છે, અને હકીકતને સ્થાપિત કરવા માટે મિલકતની કોઈપણ વસ્તુ સંયુક્ત હતી તેવું ભાર કોણ પણ ભાર મૂકે છે.પરંતુ જ્યાં તે સ્થાપિત થાય છે કે કુટુંબ પાસે કેટલીક સંયુક્ત મિલકત હતી જે તેના સ્વભાવ અને સંબંધિત મૂલ્યથી કેન્દ્રની રચના કરી હોઈ શકે છે જેમાંથી પ્રશ્નમાં મિલકત હસ્તગત કરવામાં આવી હોઈ શકે છે, ત્યારે ભાર પક્ષ પર સ્વ-સંપાદનનો આરોપ લગાવીને હકારાત્મક રીતે સ્થાપિત થાય છે કે મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની સંપત્તિની સહાય વિના હસ્તગત કરવામાં આવી હતી.

૧૩. આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે હાઈકોર્ટના વિવાદિત ચુકાદાને રદ કરવા માટે બંધાયેલા છીએ.આ કેસમાં હકીકતના સહવર્તી તારણોને ઉલટાવવામાં

ઉચ્ચ અદાલત ન્યાયી ન હતી.પરિણામે, અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વિવાદિત ચુકાદાને રદ કરવામાં આવે છે અને પ્રથમ અપીલ અદાલત દ્વારા સમર્થન અપાયેલ ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા અને આદેશને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે.કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, પક્ષકારોને તેમનો પોતાનો ખર્ચ ઉઠાવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

અપીલને મંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.